

Michael Mexelburg.

M. IX. 78.

DISPUTATIONEM
PROBLEMATUM
MEDICO-PHYSI-
CORUM

AUXILIANTE NUMINE
DIVINO
SUB PRÆSIDIO

Excellentissimi Clarissimi Experientissimi

D N. JOHANNIS LÖSELII
Philos. & Med. Doctoris, Pr. P. Fauto-
ris ac Præceptoris honorandi,

Respondens

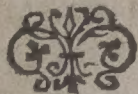
REINHOLDUS DEHN

habebit publice

In

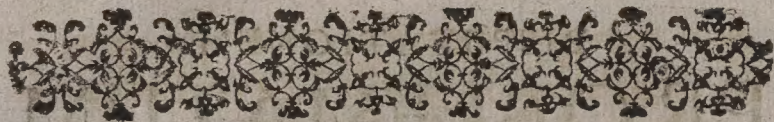
Auditorio majori

Ad diem XXVII. Septemb.

REGIOMONTI

apud P. REUSNERIANO, M DCXLI.

V I R O

CLARISSIMO EXCELLENTISSIMO
EXPERIENTISSIMO

DN. CHRISTOPHORO TIN-
CTORIO Philosoph. ac Medicin. Doctori ac
P. P. Medicæ Facult. Decano Spectabili, Fau-
tori, Præceptori, ac Promotori
colendissimo,

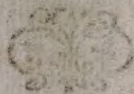
U T E T

V I R O

AMPLISSIMO CONSULTISSIMO
PRUDENTISSIMO

DN. MICHAELI DEHN,

Reipubl. Cniphovian. Senatori, Patruo
Omni honoris cultu profe-
quendo,

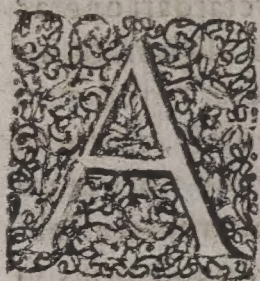

D. D.

REGIONOMONTI

Autor & Respondens,

Problema I.

N distinguantur inter se, in eodem subiecto temperamentum mixti & temperamentum viventis? Aff. Quia 1. in integro mixti temperamento, viventis temperamentum multum immutari potest: probant hoc Lues Venerea, Scorbutus, & mala pestilentialia. 2. Effecta toto distant genere: ventriculus chylicat, hepar sanguificat, cerebrum sentit, non tam à temperamento mixti, quàm viventis.

II.

An temporum mutationes morbos pariant? Aff. In primis ubi eorū maximè anomalia est: quippe magna cælestiū vis (à quā aliàs tempora variantur) in mundum sublunarem: videmus commodiorem solem nostras reficere vires, quem si austerius frigus infregerit, marcescunt cum corporis damno. Hinc pro humorum vitio, cui corrigendo impares, varii morbi, febres, catarrhi, pleu-

ritides, angina epidemia. Et si fortè adhuc anomalia accesserint, ex præcipiti corporibus morbosa incubant mala, satis ex ferali sæpius experientia nota.

III.

An senectus medicâ possit retardari operâ: Distingv. inter subjectum vitæ prodigum, & inter illud quod sibi à nocivis temperat: prodigum omnino opera levare medica potest, ne suum præcipitet fatum, partim inhibendo nocituram cum qualitate assumendorum molem; partim abducendo debitis medicamentis, quod prius in corpore vitiosè collectum; partim roborando defatigatas à mole vires, quæ postea se defendant contra adventurum hostem. Subjectum quod se debita diætâ pro vitæ conditione componit, nulla levabunt medicamenta, quocunq; etiam veniant nomine: destinavit namq; DEUS cum naturâ certam mansurâ vitæ periodum, quam inferior medicamentorum vis proferre nunquam poterit, nisi in DEUM & naturam injurii, impune medicamentum ultra vires plus conferre voluerimus.

IV.

An novæ morborum species ab insolenti astrorum aspectu? Duplici modo astra agunt in hunc

hunc sublunarem mundum: altero modo mani-
festo, calefaciendo, siccando, humectando, refri-
gerando: altero modo occulto. In manifestum
non inquisituri, tantum de occulto erimus sollici-
ti, arbitrantès, non absonum fore, insolentibus
& maleficis effluviis novos causari morbos astra.
Nam dum astra in corpus nostrum agunt mali-
gnè, quid miri, si novam p. n. corpori imprimant
διαθεσιν? & sapius lethali notantur eventu mala,
quorum origo virulenta astrorum constitutio.
Nec putamus delinquere eos, qui morborum
multorum ortum astrorum aspectibus acceptum
referunt.

V.

An in Scorbuto *μοχλικά καὶ ἀσθενή* fugienda?

Aff. Quia vehementioribus medicamentis ma-
gis materia fermentatur, & hinc impetuosior
symptomatum impetus, & non raro lethalis.
Insuper ut plurimum cum Scorbuto *ἰμφορραξίς*
conjuncta, in quâ nunquam drastica adhibenda,
sed ut per *ἐπιμεγασιν* materia tollatur, medendi po-
stulat æqua methodus.

VI.

An Chaldaeorum Climacterici anni malum
semper importent? Aff: ut plurimum: experi-
entia enim observatum, iis annis multum deces-

fisse corporibus. Qui fiat, opinari licet, si res non undequaq; eruta fortè, scilicet singulis septenis tales fieri astrorum aspectus, Deo sic ordinante, quorum vi corpora, si non robustiora, præcipitantur.

VII.

An ex argento, auro, stanno, possit Mercurius vivus educi sine Mercurii vivi additamento? Neg. Metalla enim habent omnium principiorum firmam unionem, ideoq; quò singula principia singulorum metallorum extrahantur, requiruntur analoga subsidia: nam quodlibet non agit in quodlibet, sed in suum analogum: actio enim omnis fundatur in similitudine. Hinc eruditiores chymici quò Mercurium educant, quem arbitrantur metallis proprium, poscunt Mercurium, sive ejus sublimatum, eo fine, quò Mercurius assimilando sibi Mercurium metalli ob convenientiam eliciat è metalli corpore. Unde satis culpanda illorum Thraonica gloriola, nullo innixa fundamento & experientia, qui turpiter jactant se posse ex Lunâ Mercurium educere & brevioris temporis spatio sine Mercurii ope. Videant tantum modum: Mercurius metallorum firmiter aliis metallicis principiis unitus, qui ergo separari potest: seipsum non expellet, aliàs

offin 8 A in

in seipsum contrarius, quod absurdum. Ergo requiritur aliquid à quo trahatur; at à nullo trahi potest, nisi ab eo quod sibi simile, & illud ipsum Mercurius est.

II X.

An is verè Lunæ Mercurius qui sublimato mediante extrahitur ex Luna? Neg. Quia perperam arbitrantur alii, metallorum Mercurium etiam esse currentem, cum planè alterius sit sortis, quàm vulgare argentum vivum, adeoq; Mercurius, qui sapius monstratur, non tam metallorum est, quàm ille ipse Mercurius qui addeba-

I X.

An subjectum somni sit cor? Neg. Quia in continuo est motu, adeoq; perperam illi somnus adscribitur: Neq; hîc excogitandum fuerit peculiare aliquod principium in corde sensitivum, quod vitali ac mobili nunquam cessante, ipsum quandoq; cessat: gratis enim hoc cordi adscribitur, quod illi inesse nemo facilè demonstrabit.

X.

An objectum somni sint sensus, communis & exteriores, absq; locomotiva? Neg. cum enim somni causa proxima sit, denegatus spirituum ani-

um animalium influxus, & major Spirituum animalium copia (nemine contradicente) ad locomotivam, quam ad sensitivam requiratur facultatem, consequi videtur illud, argumento ducto à minori ad majus: Si illa facultas, quæ non ita multorum spirituum indiget operâ, nempe sensitiva, quiescit in somno, deficiente spirituum ministerio, multo magis illa facultas, quæ longè plures requirit spiritus, locomotiva nimirum deficiet, ubi quò plures adesse debebant spiritus, eò plures defunt.

XI.

An somnus fiat rerum frigidarum culpa!
Neg: Quia omnia Narcotica sunt vehementissimi caloris, nihilominus somnum etiam profundum inducunt: probant Opium Spiritus vini & alia. Hinc certò liquet frigiditatem non facere ad somnum, adeoq; putamus somnum pendere à vi quadam sulphurea, ligante spiritus animales, ne suis illabantur sensoriis.

XII.

An orificium Ventriculi sinistrum sit appetitus animalis destinata sedes? Aff. Quia 1. hujus Orificii acerrimus sensus, qui oritur à nervis stomachicis: 2. Orificio malè affecto pinguiore humore aliòve vitioso, appetitus vel immuta-

mutatur vel depravatur: item acido humore inquinato, is affectus oriri solet, qui dicitur ^{ἐξ} *κυνώδης*. Orificio autem bene se habente appetitus, cætera si paria fuerint, bene succedit.

XIII.

An Clysteres usq; ad ventriculum deferri potuerint? Disting. inter motum peristalticum naturalem & p. n. Ubi est naturalis, nunquam fieri poterit: in motu *περισσολύκω* p. n. Clysteres ad ventriculum detrudi posse nil obstat.

XIV.

An humor crystallinus sit subjectum immediatum visus? Neg. Quia species visibiles neq; ultimò recipiuntur ab humore, ob diaphaneitatem, neq; in eodem dijudicantur.

XV.

An cerebrum sit nervorum principium? Neg. Quia cerebro læso ob *ἐμφαξιν* nihilominus motus animalis fervari potest, certo argumento, spinalem medullam principium esse, quod egregiè etiam demonstravit Varoliana sectio.

XVI.

An venæ sectio ubiq; culpanda? Neg. Licet cum sanguine spiritus aliquantum disilentur,

B

tamen

tamen recolligi poterunt, natura ubi sibi reversa, inprimis ab ipsa mole libera, quâ prius premebatur anxia.

XVII.

An in sola plethora vena secanda? Neg. Quippe sanguis non tantum peccat quantitate, sed etiam motu: hinc ne feralia fiant symptomata, tundenda vena est: v. g. si ultra nimium menstrua fluant, commoda venæ sectio est in brachio ratione revulsione.

XIIX.

An requiratur ut humor qualitate peccans & *κακoχρoια* faciens semper quantitate delinquat? Neg. Non obstante quod *κακoχρoια* per redundantiam describatur. Hoc enim propterea factum, quod humores *κακoχρoια* constituentes ut plurimum actu copiosi sint, aut potestate saltem, qui facile vicinos sibi inquinant humores, & partes quibus inhxrent, hinc congestio fieri poterit.

XIX.

An tumores, qui quidem ab humoribus oriuntur, fiant vel per modum *σφuσις*; vel per modum *εuμαθισμoς*? Aff. Utraq; ratione, frequentiori tamen per modum *εuμαθισμoς*: Causa congestionis est vel partis laborantis imbecillitas, quæ vel non sufficit, ut alimentum in propriam mute-

tur

tur substantiam; vel impar ad expellenda e corpore excrementa: vel partis quædam vitiatio, quâ alimenta corrumpuntur. Fluxionis causa aut in parte mittente, aut in parte recipiente. Pars mittit, quia à calore aut acrimoniâ humoris irritatur: vel quia à copiâ ejus gravatur. Pars recipit, vel quia p. n. calet; vel quia vehementer dolet: vel quia insigniter laxa et debilis est.

XX.

An phlegmone eodem modo sumatur? Neg. Significat 1. Omnem calorem naturæ modum excedentem, etiam siccum sine materiæ affluxu. 2. Omnem tumorem calidum. 3. Omnem tumorem calidum cui competunt sex signa *παχυνωμονία*, tumor, calor, dolor pulsatilis, tensio, renitentia, rubedo.

XXI.

An erysipelas tantum oriatur ab ipsa bile alimentariâ, quæ est calida, sicca, tenuis massæ sanguineæ portio, an etiam ab excrementitiâ? Aff. ab alimentaria frequentius, teste experientia.

XXII.

An cancer generetur ex melancholiâ naturali, quæ limus & fax sanguinis est? Non verifi-

mile: quia materia hæc est scirrhi: Materia can-
cri atra bilis est, quæ si sit mitior, hoc est minus
calida & acris, cancrum cæcum latentem siue non
ulceratum facit; si v. acrior, calidior, mordacior,
cancer ulceratus gignitur.

XXIII.

Quæ causa, quod cancer frequens in mam-
mis mulierum? Duplicem suspicamur. Prima
est substantia mammarum laxa mollis fungosa &
spongiosa, quæ materiam cancrum generantē fa-
cilè admittit. 2. Insignis mammarum consen-
sus cum utero. Itaq; nisi menses per uterum
probè expurgentur, fieri facilè potest, ut sursum
ad mammas viam legant, ibiq; corrupti damnum
inferant.

XXIV.

An lac Phtificis salutare? Aff. Corpus si
purius fuerit, quia 1. ratione serosæ substantiæ
ulcus pulmonum abstergit: 2. ratione substan-
tiæ caseosæ consolidat: 3. ratione substantiæ bu-
tyrosæ nutrit: 4. quia *ευχυμον ευπεπτον ηδη πολυ-
τροπον.*

XXV.

An acidulæ proficuæ in renum calculo?
Aff. Quia eadem pollent virtute aperiendi ac
diuretica. Notandum diuretica & lithontri-

ptica

ptica prandentibus non exhibenda, neq; crebrius
iusto usurpanda: quia cum cibo sumpta, rapi-
unt incocta ad renes, atq; in via causæ fiunt ob-
structionum; si sæpius usurpentur, renes mirum
quantum debilitantur, fiuntq; eorum usu publica
corporis cloaca.

XXVI.

An omnis calor p. n. febris? Neg. sed is
solum, qui 1. constans & permanens. 2. Qui
universalis, & totum corpus pervadit. 3. qui à
corde prodit, indeq; in totum corpus diffunditur.
4. qui non vitales tantum, sed & reliquas impri-
mis animales lædit.

XXVII.

An cor semper in febris affectum? Aff.
Quia febris morbus universalis. Hinc utut aliæ
incendantur partes, tamen nisi prius cor calefiat,
febris esse nequit.

XXIIX.

An omnis putrida febris oriatur ab humo-
rum putredine? Neg. Quia culpa etiam latere
potest in viscerum putredine, v. g. pulmonum,
renum, &c.

XXIX.

An in febribus periodicationis ratio sit ma-
nifesta? Neg. Quia sæpius observatæ manife-
stæ causæ, nunquam tamen notatis morborum

periodis. Statuimus itaq; causam occultam seu
peculiarem putredinis proprietatem, quam alii
ιστορυς negat volunt.

XXX.

An sanguis in venis putrescere possit? Aff.
Sectâ namq; venâ, in febribus synochis putridis,
sanguis graveolet, & fibræ sic consumptæ, ut san-
guis amplius non cohæreat, neq; concreascit.

XXXI.

An in febre continuâ periodicâ tota sangui-
nis massa putrescat? Neg. Sed alia in aliis: por-
tio scilicet sanguinis biliosa in continuâ tertianâ:
portio melancholica in continua quartanâ: por-
tio phlegmatica in continua quotidianâ.

XXXII.

An sedes, in quam materia in intermittenti-
bus paroxysmis excutitur, una? Neg. Sed variæ:
jam ventriculus, unde vomitus: jam intestina, un-
de alvi dejectio: renes, undè lotium largum: cor-
poris habitus, unde vel sudor, vel mador, vel
διαρροια copiosa.

XXXIII.

An focus materiæ febrilis in intermittenti-
bus sit prima regio, in continuis primariis genus
vasorum majorum inter alas & inguina? Aff.
Prima regio remotiùs cum corde communicat,
unde calor intermittens: vasa contra majora
cordi proximiora, & hinc continuus calor.

An

An

XXXIV.

An Luxationem maxillæ inferioris, nisi maturè restituatur, acerbis dolores, inflammatio, febris & interdum mors subsequi soleat? Aff. propter tendinem & nervos musculi temporalis violenter tensos.

XXXV.

An portiones vulnerariæ à quibusdam rectè culpentur? Neg. Saluberrimæ namq; sunt in ulceribus malignis, fistulosis & cancris, concretionibus sanguinis, collectione puris, fracturis, ut & herniis; sanguinem enim depurant, superfluas absorbent humiditates, insuper blandè adstringendo consolidant, atq; partes firmant ac roborant.

XXXVI.

An pyrius pulvis per se careat veneno? Aff. Constat ex sulphure & nitro, quorum ingredientium nullum venenatum; insuper foris ac intus impunè usurpatur: hauriunt illum pyrium pulverem tempore pestis cum aceto plurimi, eundemq; in domibus accendunt, ut pestiferum fugetur contagium.

XXVII.

An plumbum, ex quo glandes seu globuli tormentarii fiunt, venenum participet? Neg. Nam foris ad ulcera antiqua utiliter adhibentur. Et multi longo temporis intervallo globulos, dispendio tormentorum sibi immisos, innoxie in corpore circumportant. Deglutiti sæpius absq; periculo per alvum ejectioni.

XXXVIII.

An prava illa symptomata, ut partium putredo itemq; leipothymia, febres, cordis tremor, laborum vulneris livor & nigredo, quæ ictibus sclopetorum
super-

superveniunt, necessariò virus pulveris pyrii atq; glandium arguant? Neg. Alia namq; causa subest, scilicet dissolutio, collisio, confusio & dilaniatio structuræ partium vulneratarum, arteriarum imprimis, quæ facit, ut labris *ἐμῆρον* sanguinis spirituumq; vitalium à corde in partes læsas intercipiatur. Unde partes vitali calore destitutæ putrescunt, gangrænâ tandemq; sphacelo corripuntur. Fit etiam ut putridis halitibus indè suscitatis & ad cor simul missis, febres, cordis palpitation, deliquia animi, viriumq; prostratio sequantur.

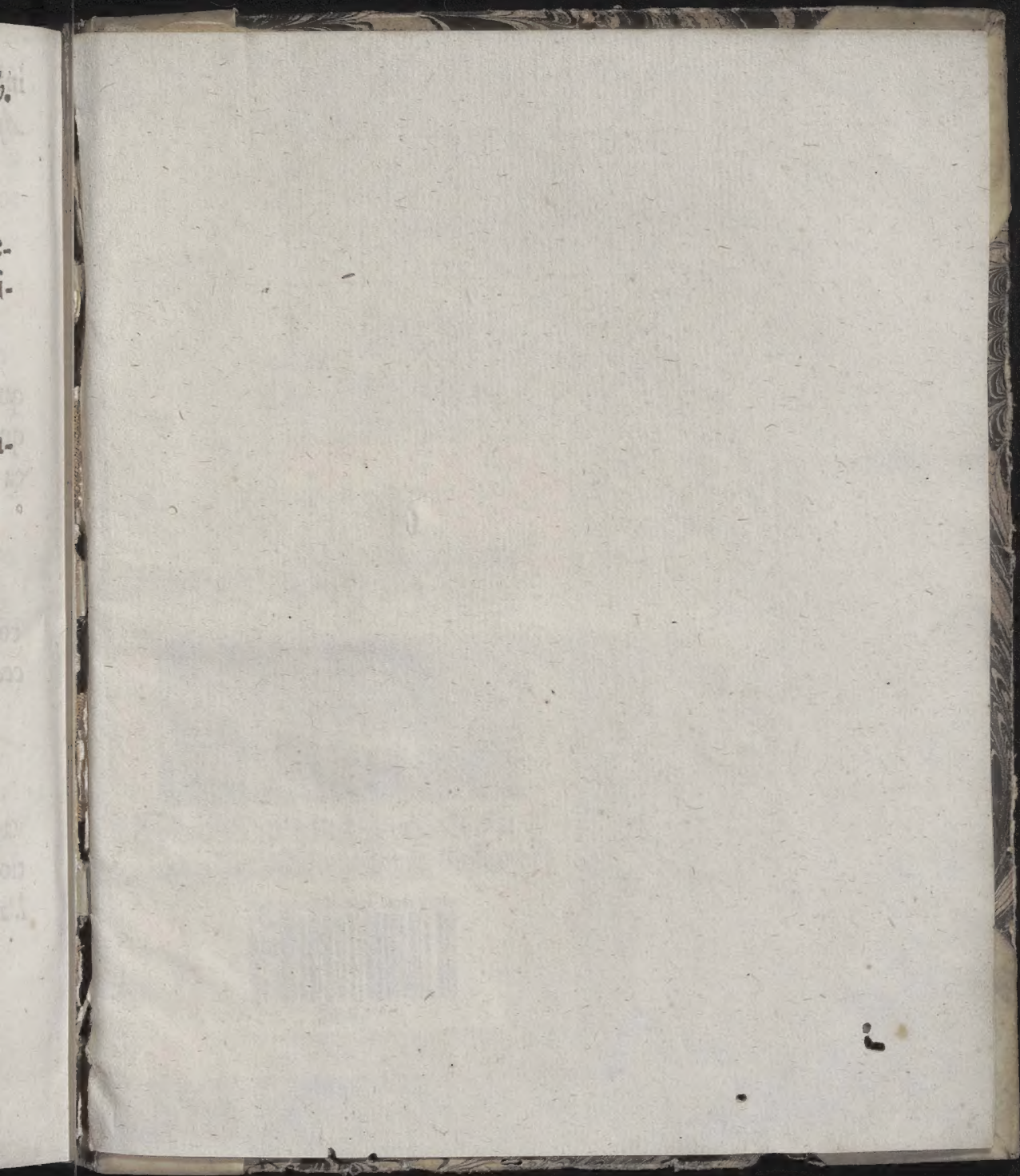
XXXIX.

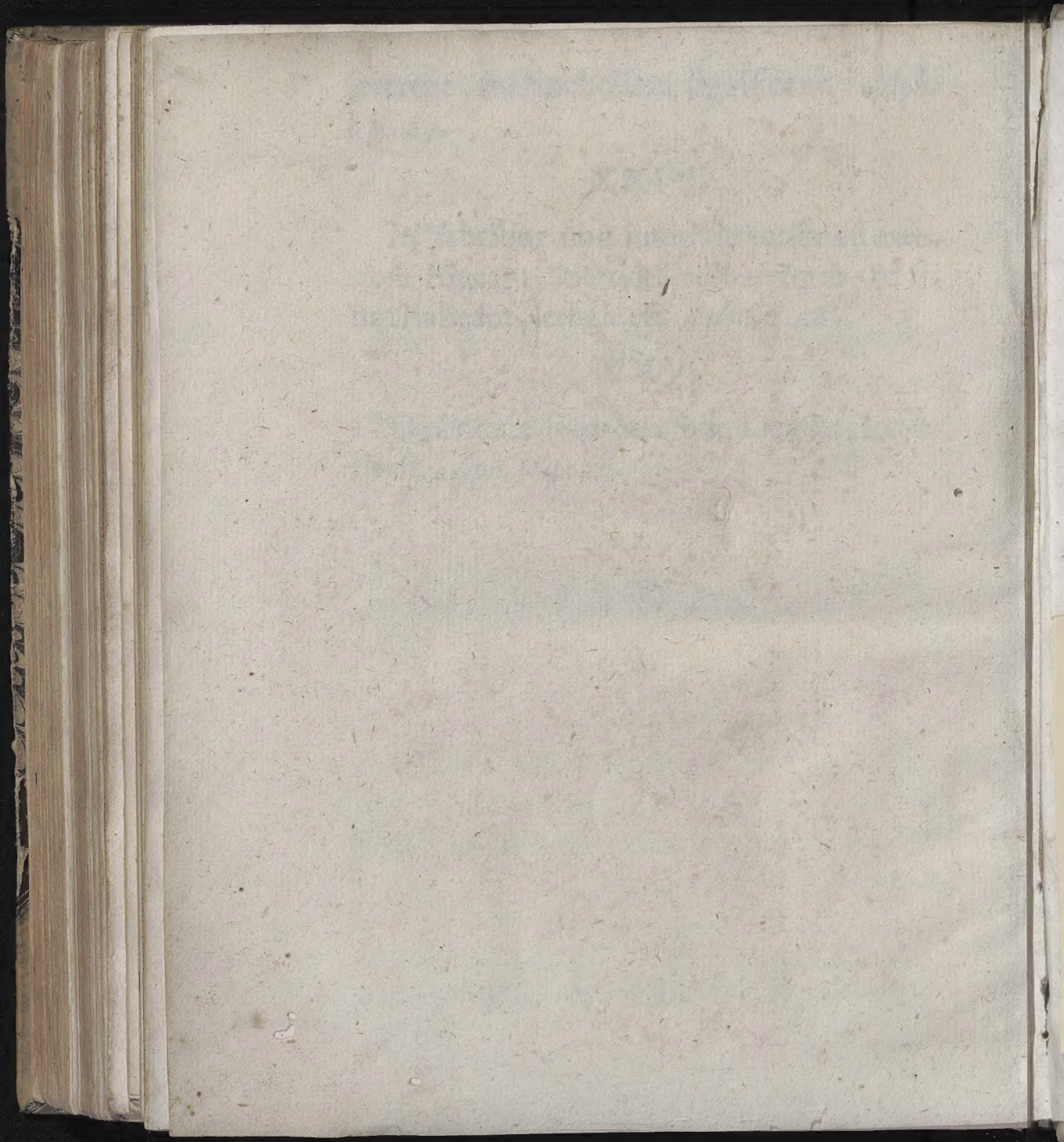
An turundarum & penicillorum usus rectè à Neotericis castigetur? Neg. Quia eorum maxima comoda in cavis ac profundis vulneribus. 1. eorum orificia servant aperta, ut excrementis via sit exituris patula. 2. per turundas medicamenta vehuntur ad interiora & ad fundum, ut undiquaq; attingant ulcus & vulnus. 3. Cavent ne orificium externum prius claudatur, quàm interna sint consolidata.

XL.

An Barbitonfores rectè faciant, quod in vulneribus articulorum de re nulla magis sint solliciti, quàm de sistenda meliceria? Neg. Cohibitâ enim meliceria, nervi corrumpuntur, paralytis, Spasmus, imò & gangræna Sphacelusq; inducuntur.

IX. 18

863 545 Bibliotheca 26.000,⁵
P.P. Camaldulensium in Bielany

Depozyt w Bibliotece Jagiellońskiej

06947

